

איראן

הברית הבלתי קדושה

בכפרי איראן רוחות שמועות חדשות, סנסציוניות: מוחמד וסטלין כרתו ברית בשדות הנפט שבדרום. נציגיהם המקומיים קבעו קו פעולה משותף, שתכליתו לגרש את האנגלים מעל אדמת איראן, בשם הנביא מוחמד מופיע השייך איאה אלה אבו אל-קאסם אל-קשאני, ובשם סטלין פועלת מפלגת טודה (העם) הקומוניסטית. בשנת 1949 היתה איראן נתונה להחץ משלושה כיוונים: אמריקה, בריטניה, רוסיה. שלוש המעצמות רצו להבטיח לעצמן גישה חפשית, ככל האפשר, למקורות הנפט האיראני. הורמים הפוליטיים במדינה היו מחולקים בתמיכתם במעצמות השוררות. רק הטיאה - ראשי הדת, התנגדו לשלוש המעצמות כאחד. בראשם עמד אל-קשאני, איש דת בן 65, בעל זקן לבן, מרכיב משקפי קרן. הוא רצה לארגן מרד נגד קו השלטונות, להוציא את כל הורים מאיראן. סיסמתו היתה: נוציא את ה"אימפריאליסטים הורים מארצנו; איראן לא תארגנו!

עצה פרטית. ביום אחד ביקרה אצ"ל משלחת של קצינים ופקידי ממשלה גבוהים, שייצעו לו "לטובת הכלל", שיעזוב את הארץ. "האם זאת פקודת הדת?" הוא שאל. "לא, זוהי עצתנו הפרטית לך." אל-קשאני החליט לא להענות, הוא המשיך להיות ראש התנועה הדתית פדאיאן איסי. אולם כאשר ביקרה אצ"ל משלחת שניה ושלישית, החליט כי בכל זאת יהיה יותר בריא להעלים מן האופק. הוא נסע ללבנון.

בבירות הקציבה לו הצירות האיראנית בית מפואר, שחיש מהר הפך מרכז התלמידים האיראנים הלומדים בבירות. אל-קשאני ניצל כל הזדמנות, שניתנה לו להסית את שומעיו נגד האנגלים. "האנגלי הוא שד בצורת אדם; הגיע זמן לשנות את המימרה הישנה חפש את האיש לחפש את האנגלי כי הוא הנמצא מאחורי כל סכסוך בינלאומי."

השואח מבקש. ששה עשר חודש ישב אל קשאני בבירות. בינתיים נבחר - בהיותו בגולה - לסגן האיראני וגבר הלחץ על הממשלה להחזירו לטהראן. ואמנם, הוא קיבל מברק מראש הממשלה: השאח שולח לך את ברכתו, מבקש לחזור לאיראן, כי המולדת צריכה אותך. אך אל-קשאני לא נרגע על נקלה. הוא שלח מברק הדרוש, כי תאשמש בגלותו יובאו לדין. רק אחרי שהדבר הובטח, הסכים לחזור. שלשה חודשים אחרי כן, נורה ונהרג עליו רומארא, ע"י חבר פדאיאן איסלאם. אשכנתו בעיני אל-קשאני ואנשיו - הוא התנגד לסילוק בעלי חב"רות הנפט הזרים.

השבוע הדהדו שוב יריות. הפעם היו הלוחצים על ההדק, בעיר אבדאן, מרכז שדות הנפט הדרומיים, לא אנשי אל-קשאני, לפי כל ההשערות, היו אלה תברי מפ"לגת טודה, אשר מפלגתם הצטרף לפדאיאן במלחמתם נגד האנגלים. לפי מפלגת טודה היתה זו הזדמנות נפלאה לחזור שוב לפעילות ציבורית, כי אחרי נסיון לרצוח את השאח שבפברואר 1949, נאסרו רוב מנהיגי טודה והמפלגה פורקה והוכרז עליה כבלתי חוקית. נגד ברית בלתי קדושה זאת, ביקש ה"שאח - וקיבל - רשות להשתמש בכל

האמצעים שבידו. מצב החרום שהוטל על דרום הארץ, הוארך. האנגלים הודיעו, מצידם, כי ינקטו בכל הצעדים, כדי להבטיח את רכושם - הם לא יתנו את הנפט בקלות. לכך ערכות חמש אניות מלחמה המסיירות בסביבה.

מצרים

תקץ לפשרות

כשמתכנסים נכבדי כל כפרי מצרים באולם אחד, באים לשם כל עהונאי קהיר. יודעים הם, מנסיונם, שיהיה שמת באולם. ואמנם, הנכבדים סיפקו חומר היתולי, ש"הספיק למלא למעלה ממחצית העתונות. אך נשמעו גם דברים רציניים. "אם אחד התושבים סטה מן הדרך", אמר אחד הנואמים, "אנו מפעילים נגדו

עליו להכריז על תנועת מרי פעילה, שתקשה על חיי הצבא הבריטי, אם לא יוביל אל-נחאס את העם לקראת המאבק הגדול, הצעות בריטניה, שנמסרו לראש הממשלה ע"י סר ראלף סטיבנסון, השגריר הבריטי בקהיר, העידו על מאמץ בריטי להשיג פשרה. הם יפנו את צבאם מאזור סואץ בהדרגה, תוך שנתיים. אם תפרוץ מלחמה עולמית, תהיה מצרים חייבת להרשות לצבא הבריטי לקבל בסיסים כבני ברית. אשר לעתיד סודאן, יחליטו הסודים גינם בעצמם. אך הלך הרוחות ברחוב המצרי אינו נוטה עתה לשום פשרה. נאומי הדסתה והמאמרים החריפים שמילאו את העתונים, במשך זמן כה ארוך, טישו ש"ש כל הברל בין קיצונים ומתונים במצרים.

אם אנגליה תפנה את מצרים, (וע"י

האריה הבריטי הזקן (קריסטור של אלימוסואר) ספורט חדש

כך תהיה עצמאותה של מצרים שלמה) אי-אפשר יהיה לכפות עליה, שתקבל תוך רה חיליים ורים. גם אם לא יהיו אלה צבא כיבוש, אלא בני ברית. כאשר לבעית סו"דאן, אין כל מקום לויכוח: סודאן שייכת למצרים - חלק בלתי נפרד מעמק הנילוס - ואין להשהות את סיפוחה למצרים ע"י משאלים ובהירות. האריה הבריטי, שהרברט מוריסון דיבר עליו, אינו מוסיף לעשות רושם על המצרים. מוריסון אמר, שהאריה עוד מסור גל להראות את כוחו, אך דבריו אינם מתקבלים ברצינות. כולם יודעים, כי בלי עדי התמיכה האמריקאית, יגחץ הארי ב"רעב. האריה, ששאנתו הרעידה פעם ער למות, משמש, עתה נושא ספורטיבי חדש: כל מי שיכול לטובב את זנבו, עושה זאת בהנאה צוהלת.

אקדחים ומגינות בחלואן

חלואן הוא פרבר שקט, בו גרים תושבי קהיר העשירים, בבתיים מרווחים מרוב

את כל הלחץ שביכולתנו. בדרך כלל מספיק, שנפסיק את זרם המים לאדמתו, כדי שיבקש סליחה או שיעזוב את הכפר. מדוע, המשיך לשאול, לא תנהג הממשלה המצרית באותה צורה באנגלים, היושבים באיזור תעלת סואץ. יפסיקו את זרם המים! ואם לא יגועו בצמא - יאסרו על הפועלים המצריים לעבוד במחנות הבריטים. ואז, בלא מים או ימים עובדות, יאלצו בודאי האנגלים לפנות את המקום.

הגיע הזמן. זאת לא היתה האסיפה היחידה, שהזכירו בה תביעות מצרים לפינוי אזור התעלה, וסיפוח סודאן לכתר המצרי. הצעות בריטניה אינן יכולות, בשום אופן, להוות יסוד להסכם חדש. תביעותינו אינן נתונות למשא ומתן - על בריטניה להתלסט, באופן ברור, אם היא תפנה את מולדתנו או לא, דרש פיכרי אבאזא ביי, שבועון המצרי, הנ"ס פוז ביותר, אל-מוסאור. "הגיע הזמן שניחאס באשא יקיים את הבטחותיו לעם.

כפי גינות. בני מרגוע שקטים הוקמו מסביב למעין מים חמים וכל הרוצה לבלות חופשה שקטה ונוחה, נוסע לשם. עדי אשר, השבוע, נעלמה הדממה ורעש ירי יות השתלט במקומה על רחובות חלואן. לפני ששה חודשים העבירה חברה גדולה את מפעלי אריגת המשי שלה מ"דמיאט, עיירה על גדות הנילוס, במקום שפכו לים התיכון, לחלואן. היא גם הקימה שייכון מיוחד, בו שיכנה את הפועלים שהועברו עם המפעל. כבר ביום ה"ראשון נתקלו התושבים החדשים ביחס קריר מצד התתיקים; אלה רגזו על החברה, שהביאה פועלים מן החוץ והקימה בתיים חדשים למענם, במקום להעסיק פועלים מקומיים. במרוצת הזמן התגבשו שני מחנות: "אנשי המשי" ו"בני חלואן".

ילדי המקום שהיו תגילים לשחק כדורגל על המגרשים הריקים, המשיכו לשחק שם גם אחרי שהוקם השיכון החדש.

בושה וכלימה. באחד המשחקים בעט אחד הילדים בכדור, בחוקה יתרה, שבר חלון באחד הבתים. הדייר המרוגז רדף אחרי הילדים, בהמסירו גידופים ו"איומים. אם יתפוס מישו משחק ליד ביתו, יכה אותו עד שיאבד את הכרטי. "אתה תכה את בנינו?" שאל אותו המון, שהתקהל מסביבו, "אתה מעז לאיים על בנינו? היותה לך, לבל נשלה אותך וכל הדמיאטים חזרה למקומכם ב"ארגוני מתים!" כאשר שמעו, "אנשי המשי" את הדבר, נעלבו גם הם בתורם. האם כך ינהגו בהם? האם זוהי קבלת אורי-חיים, כפי שמצוה הקוראן הקדוש? הם החליטו: "רק הדם יוכל לשטוף את הדם עלבון הזה!" הם יצאו קבוצות קבוצות לשוטט ברחובות חלואן, ירו בכל מי שנקרה בדרכם. אנשי המשטרה במקום היו חסרי אונים בפניהם.

למחרת בבוקר, התחדשו ההתנפלויות - עתה היו שני הצדדים פעילים. אחד מנכבדי חלואן נסע למחנה בדואי בקרבת מקום, הזעיק את השייך: "בושה וכלימה! אנשי חלואן נהרגים ברחובותיהם על ידי זרים, שאינם יודעים חובת אורי-חיים מהי." השייך אסף 500 מגברי השייך, בט, מווינים ברובים, אקדחים, פגיונות ומקלות, ויצא לנקום את כבוד בני חלואן. בעזרת תגבורת זו, הניסו התושבים הוותיקים את "אנשי המשי" מן הרחובות, הטילו הסגר סביב השיכון החדש. אחרי יומיים של משטר זה, נכנעו התושבים. הם ביקשו מן המשטרה שביית נשק, כדי שיוכלו לעזוב את המקום. הם לא ישארו בחלואן המסונפת, הם יחזרו לדמיאט. אך בני חלואן לא הסכימו - האנשים שהעליבו אותם ישלמו בדמם.

נקמתנו תשיגם. מכונית משא הובאה למקום, בליווי המשטרה, שתי משות העמיסו את חפציהן ויצאו לדרך. ששה ק"מ מחוץ לחלואן, ניתכה עליהם אש תופת; שוטרים התהפפה, שמונה נוסעיה נהרגו ע"י האורבים. רק שני השוטרים שליוו את המכונית, לא נפגעו. למחרת, הובאה רכבת מיוחדת לחלואן, ולמעלה ממאה שוטרים מווינים העלו את הפועלים ומשפחותיהם (600 איש). אך בזה לא נגמרה העניין.

אתם רק גרמתם לעצמכם ולנו טרחה נוספת. אמרו בני חלואן למשטרה. "כי האנשים האלה לא ישארו בתיים. אנו נעקוב אחריהם, נקמתנו תשיגם בכל מקום."

וארבע הכוסות של פסח

